

JOHN MARRS

STARÉ

KŘIVDY

V tomto domě
je pravda mnohem
nebezpečnější než lež

xyz

Staré křivdy

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz

xyz

John Marrs

Staré křivdy – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

JOHN MARRS

**STARÉ
KŘIVDY**

JOHN MARRS

**STARÉ
KŘIVDY**

**V tomto domě
je pravda mnohem
nebezpečnější než lež**

Překlad Markéta Polochová

xyz

Elliotovi

*„Zatímco pravda si teprve obouvá boty,
lež už procestovala polovinu světa.“*

Charles Spurgeon

Prolog

Přestala jsem tě mít ráda. Přestala jsem se o tebe zajímat. Přestala jsem si o tebe dělat starosti. Prostě jsem... přestala.

Možná tě to překvapí, ale navzdory všemu – přes všechnu tu krutost, sobeckost i bolest, kterou jsi způsobila – mi na tobě svým způsobem pořád záleželo. Ale teď už ne.

Ráda bych tě na něco upozornila: už tě nepotřebuju. Nevzpomínám se slzou v oku na staré časy. Všechny vzpomínky i to, co následovalo, jsem z paměti vymazala. Většinu času, kdy jsme byly spolu, jsem si přála, abychom měly lepší vztah, ale pochopila jsem, že tohle je konec, který je mi souzený. A tak jsem před tebou vyložila všechny karty na stůl. Otevřená hra.

Jsi člověk, s nímž bydlím v jednom domě – nic víc a nic míň. Neznamenaš pro mě víc než dřevěné žaluzie, které kryjí, co se děje uvnitř, prkna v podlaze, po kterých chodím, nebo dveře, které nás oddělují.

Strávila jsem až příliš mnoho času tím, že jsem se snažila odhalit ty tvé intriky. Snášela jsem všechno, cos udělala, ačkoli se do mě tvoje činy zabodávaly jako nůž. Jenomže já už mám sebeobětování dost. Už nechci být někým jiným jenom proto, abys ty byla šťastná. Protože to nás dovedlo až sem. Promrhala jsem spoustu času

snahou, abys o mě stála. Bolí mě, když si vzpomenu na všechny ty možnosti, které jsem jenom kvůli tobě pustila k vodě. Tolik promarněných příležitostí. Nejrady bych klesla na kolena v rohu zahrady, schoulila se do klubíčka na hromadu hlíny a počkala, až mě zasype jehličí, obroste břečťan a přestane mě být vidět.

Až nedávno jsem pochopila, jak žalostný život jsi mě donutila žít. Ve svém strádání jsi mě potřebovala jako spolutrpitele, aby sis nepřipadala tak sama.

Z našeho soužití jsem si odnesla jedno jediné ponaučení: všechno, co je ve mně zkažené, je zkažené i v tobě. Jsme úplně stejné. Jako bychom byly jedna a táž osoba. A až umřu, zhasne i tvoje svíčka. Až budeme příště spolu, přeji si, aby jedna z nás ležela v rakvi ve starých hadrech, které jí budou plandat na seschlém, svrašťelém těle.

Teprve tehdy se od sebe dokážeme oddělit. Teprve tehdy budeme moct být samy sebou. Teprve tehdy dosáhnu klidu. A teprve tehdy se tě konečně zbavím.

A jestliže moje duše vzlétne vzhůru, pak přísahám, že ta tvoje klesne ke dnu jako ten nejtěžší kámen a nikdo už ji nikdy nespasí.

Část první

První kapitola

Maggie

Nemůžete mě vidět. Jsem tady nahoře ve vraním hnízdě. Nikdo z chodců na ulici, kteří se ženou za svým cílem, mě nezahlédne. Vím to, protože jsem snad stokrát zkoušela mávat na sousedy, a oni nikdy nereagovali. Technicky vzato jsem neviditelná. Neexistuju. Vytratila jsem se. Je ze mě duch.

A nejspíš jako duch i vypadám, jak tak stojím za okenicemi, které tlumí světlo, jež vniká do mého pokoje, a dělají ze mě pouhopouhý stín. Když venku nesvítí pouliční lampy, panuje tady uvnitř, dokonce i v ty nejslunečnější dny, potemnělé šero. To proto mhouřím oči pokaždé, když scházím dolů. Musím počkat, až oči přivyknou dennímu světlu. Když sem ty okenice nainstalovali, měla jsem klaustrofobii: vytvářely bariéru mezi mnou a vnějším světem. Ale už jsem si na ně zvykla. Stačí trocha času a člověk si zvykne na všechno. A taková jsem i já: umím se přizpůsobit.

Říkám tomuhle pokoji vraní hnízdo, protože mi připomíná stejnojmenné místo na nejvyšším lodním stožáru. Námořníci vylézali nahoru, odkud měli rozhled na míle daleko. Zato já nedohlédnu dál než na obytnou zástavbu v naší ulici.

Zrovna teď pozoruju, jak Barbara pomáhá své mámě Elsie nasednout do auta na sedadlo spolujezdce. Barbara si na mámu vždycky

udělá čas. Každý rodič by byl na takovou dceru pyšný. Elsie je poslední dobou odkázaná na pomoc chodítka. Má takové to kovové s úchyty na ruce vpředu. Vzpomínám si, jak si stěžovala, že artritida v kotnících i kolenou se jí zhoršuje a že běžně dostupné protizánětlivé léky jí dávno nezabírají. Už ani nevím, kolikrát jsem jí navrhovala, aby zašla za doktorem Fellowsem. Jednou jsem se dokonce nabídla, že zatahám v práci za nitky – pracovala jsem jako zástupkyně vrchní sestry – a zajistím, aby ji pozvali na den, který jí bude vyhovovat. Jenomže Elsie je stará, tvrdohlavá ženská a vzala si do hlavy, že kdyby zašla za doktorem častěji než jednou za rok, kdy se nechává očkovat proti chřipce, začalo by to s ní jít rychle z kopce.

Napadá mě, jestli si na mě Elsie někdy vzpomene. Říkám si, jestli přemýšlí, proč jsem k ní jednoho dne náhle přestala chodit na kafe, ačkoli jsem se za ní stavovala každý čtvrtek. Vždycky o půl čtvrté, pravidelně, přesná jako hodinky. Za ty roky se z toho stala rutina. Přišla jsem domů z práce, vzala si z police plechovku s kafem – Elsie měla jenom takovou tu nedobrou nahořklou značku ze supermarketu, kterou jsem nesnášela – a několik následujících hodin jsme strávily vymýšlením toho, jak zachránit svět, nebo pomlouváním sousedů. Tyhle hovory mi chybí. Častokrát jsem Elsie přistihla, jak se dívá směrem k našemu domu, a proto chci věřit, že na mě nezapomněla. Barbara vyjede z příjezdové cesty a projede ulicí kolem čísla čtyřicet jedna. Realitní kancelář už ho dávno pustila ze zřetele. Odtud seshora vidím jenom přední část nemovitosti – a taky to, v jakou ruinu se proměnila. Kdyby bývalý majitel pan Steadman věděl, co se z jeho kdysi tak překrásné zahrady stalo, obracel by se v hrobě. Původní záhonky, se kterými si tak vyhrál, zarostl trávník a na něm leží spousta plechovek a obalů od jídla s sebou. Studenti nemají úctu. Vůbec k ničemu.

Jeho vnuk měl dům prodat. Ale možná že jenom nemohl najít kupce. Ne každý chce žít v domě, ve kterém mrtvé tělo bývalého majitele

leželo několik týdnů, než ho našli. Já jediná jsem si všimla, že ve schránce pana Steadmana přetékají noviny a nikdo neroztahuje závesy. Hned bych někoho zavolala, ale to samozřejmě není možné.

Venku na trávníku kousek od telegrafního sloupu zaparkuje auto s promáčknutým předním nárazníkem. Je to Louise z čísla osmnáct, a když vystoupí, vidím, jak se jí pod tričkem vzdouvá břicho. Je znovu těhotná. Mám radost za ni. Už jednou došla takhle daleko, potom se jednoho dne k jejich domu přiřítla sanitka, a když jsem ji viděla o něco později, najednou už těhotná nebyla. Její tělo se vrátilo do normální velikosti, jako by se vůbec nic nedělo. Neumím si představit, jaké to je muset všem oznámit: „Už nečekám dítě.“ Mám za to, že když ztratíte něco, co jste chtěla z celého srdce milovat a moc jste se na to těšila, už nikdy nebudete stejná jako dřív.

Zajímalo by mě, jestli ještě pořád pracuje na částečný úvazek ve velkoobchodě s nápoji. Už nějakou dobu jsem ji neviděla v uniformě. Víím, že její muž dál dělá taxikáře, protože když přijíždí domů po noční sichtě, vídám odlesky dálkových světel jeho taxíku na stropě. Někdy, když nemůžu spát, pozoruju jeho siluetu za volantem. Sedí tam, motor vypnutý, tvář lehce ozářenou matným světlem z palubní desky. Často si říkám, proč asi nejde rovnou dovnitř. Třeba si představuje nějaký jiný život, lepší než ten, který ho čeká za dveřmi jejich domu. Chápu ho. Taky si často představuju, že žiju někde úplně jinde a jinak. Jenomže jak se zpívá v jedné staré písni: člověk vždycky nedostane, co chce.

Nikdo jiný k pozorování na ulici není, a proto se obrátím do pokoje. Moc tady toho nemám, ale já skoro nic nepotřebuju. Stojí tu dvoje postel, dva noční stolky, dvě lampy, šatní skříň, toaletní stolek a gauč. Televize, připevněná na zdi, dávno přestala fungovat, a o novou jsem Ninu nepožádala, protože nechci, aby si myslela, že mi koukání na televizi chybí. Navíc když nehraje, tak si palčivě neuvědomuju, co všechno mi v životě uniká.

Mám tady knížky, které mi dělají společnost, a někdy se mi podaří samu sebe přesvědčit, že mi to stačí. Nevybírám si, co si chci přečíst – musím vystačit s tím, co mi Nina přinese. Jednou za několik dní přečtu novou knihu. Nejraději mám detektivky a psychologické thrillery, prostě cokoli, co vás vede určitou cestou... a potom přijde zvrát. Moc ráda sleduju policejní soukolí v akci a předvídám, kdo je vrah. Jenomže není snadné mě uspokojit. Když pachatele uhádnou moc brzy, jsem zklamaná z toho, jak předvídatelný příběh je, a pokud na něj nepřijdu, zlobím se na sebe, že jsem vraha neodhalila.

Moc ráda bych napsala knihu. Nosím v hlavě celou řadu námětů a stejné množství tajemství. Mám důvodné podezření, že k tomu nikdy nedojde. Ke spoustě věcí totiž nikdy nedojde. Tak třeba už nikdy nevyjdu z tohoto domu. Ať se snažím sebevíc, nedokážu to. A můžu si za to sama. Nevěřím nikomu, kdo tvrdí, že ničeho nelituje. Takoví lidé si lžou do kapsy. Všichni něčeho litujeme. Kdybych měla možnost vrátit se v čase a něco na svém životě změnit, skočila bych do stroje času dřív, než řeknete H. G. Wells.

Najednou uslyším, jak se dole otevírají dveře, a o chvíli později se ke mně donese její hlas. Ani jsem si nevšimla, jak kráčí po ulici k domu.

„Dobrý večer,“ zavolá Nina nahoru z přízemí. „Je někdo doma?“

„Jo, jenom já,“ odpovím a otevřu dveře ložnice. Z místa pod architrávem, kde stojím, vidím dvě přeplněné nákupní tašky, které odložila na zem. „Zašlas nakoupit?“

„Dobrý postřeh,“ odvětlí.

„A jak bylo v práci? Mělas fajn den?“

„Jako obvykle. K večeři bude pečené kuře.“

Nesnáším pečené kuře. „To zní skvěle,“ řeknu. „Dneska jíme spolu?“

„Ano, je úterý.“

„Aha. Myslela jsem si, že je středa. Nějak se předbívám.“

„Až to bude hotové, přijdu pro tebe. Nemělo by to trvat dlouho.“

„Dobře,“ odpovím a vrátím se do pokoje. Nina mi zmizí z dohledu.

Zastavím se a spočítám stařecké skvrny, které mám na rukou. Tak dlouho jsem nevyšla ven na slunce, že žádné nepřibyly. Jedno malé plus mezi všemi těmi mínusy. Prohlédnu si svůj odraz v zrcadle na toaletním stolku a upravím si rozčepýřené vlasy. Už takovou dobu jsou šedivé, že si ani nevzpomínám, jakou měly dřív barvu. Použiju středně červenou rtěnku, abych si na rty namalovala úsměv, a přidám i lehké oční linky. Na tváře nanesu zdravíčka, ale protože mám tak bledou pleť, připomínají červené fleky na hadrové panence. Setru je a nechám tváře jen tak.

Zhluboka se nadechnu a připravím se na večer, který mě čeká. Kdysi jsme bývaly nejlepší přítelkyně. To bylo ještě předtím, než přišel a všechno zničil. A z nás zbyly dvě trosky, které tu po sobě zanechal.

Druhá kapitola

Nina

Sundám skleněné víko z pečicí mísy ve spodní části trouby a ven se vyhrne pára. Kuřecí prsa uvnitř zbělela. Píchnu do nich vidličkou, abych se ujistila, že jsou hotová. Víím, že Maggie nemá pečené kuře ráda, zato já ano. A kdo v tomhle domě vaří? Kromě toho mě to její předstírané nadšení pokaždé pobaví.

Vybalím tašky s nákupem a sundám si kabát. Maggie má ráda, když jsou věci ve skříňkách a šuplících úhledně vyskládané. Já ne. Systematičnost a řád si schovávám do práce, kde nemám na vybranou a musím mít ve věcech pořádek. Zato ve svém domě nemusím dělat nic, co sama nechci. Proto naskládám potraviny, kamkoli se mi zlíbí. Maggie je za mými zády určitě přeorganizovat nebude.

V nákupním středisku Sainsbury's bylo dnes večer plno lidí, cítelně víc než jindy. Celé rodiny vyrazily na nákup. Armády vystrepaných rodičů, kteří se snažili pořídit velký nákup, a za rukáv je přitom tahali urvaní potomci dožadující se nějaké sladkosti, hračky nebo komiksu. Pozorovala jsem několik strhaných matek, jak protáčetjí panenky, a říkala jsem si, že ani nevědí, jaké mají štěstí.

Zaujal mě jeden chlapec s hustou kšticí tmavých vlasů. Mohl mu být sotva rok, seděl v košíku, buclaté nožky proplečené dírami vzadu, jednu botu nasazenou, druhou pohozenou na krabici

mandarinek, a usmíval se od ucha k uchu. Jeho máma šla do vedlejší uličky a na chvíli ho nechala samotného. Napadlo mě, jak snadné by bylo ho popadnout a odnést pryč. Když se vracela se sklenicí kečupu, měla jsem sto chutí jí říct, jak je lehkovážná.

Měli tam spoustu zboží v akci a taky dost potravin, kterým se blížilo datum spotřeby, takže jsem toho nakoupila víc, než jsem měla na seznamu. Jenomže obložená těžkými nákupními taškami jsem nemohla jít domů pěšky, a proto jsem si zavolala taxíka a všechny peníze, které jsem ušetřila za zlevněné potraviny, jsem utratila za něj. Podle profilu a očí, které jsem spatřila ve zpětném zrcátku, jsem řidiče poznala. Nathan Robinson. Chodila jsem s ním do školy – nejdřív na základku Abington Vale a pak krátce i na střední Weston Favell Upper. Moc se nezměnil, jen vlasů mu výrazně ubylo a na ruku mu přibyla ohyzdná tetování. Nepoznal mě a já jsem se mu nepřipomínala. Nechtělo se mi trávit cestu domů hovorem o lidech, se kterými dávno nejsem v kontaktu, ani uvažovat nad tím, kam zmizelo těch čtyřiadvacet let od chvíle, kdy jsme se viděli naposledy. Navíc by si mě určitě nepamatoval. Ve čtrnácti jsem ze školy odešla a už jsem se tam nikdy nevrátila.

Když taxík odjížděl, na okamžik jsem zůstala stát čelem k domu a zahleděla jsem se do okna ve druhém patře. Víím, že většinu dne tráví Maggie za těmi okenicemi a žije skrze životy ostatních, které pozoruje. Zajímalo by mě, jak moc jí schází kontakt s lidmi. Vždycky u večere mi vypráví, koho viděla a co zrovna dělal, ale zatoužila někdy být s nimi tam dole? Protože pozorovat život a žít ho není jedno a totéž, že ne?

Snažila jsem se jí dopřát co nejvíc pohodlí, jenomže ona si téměř nikdy o nic neřekne. Nezmínila se, když jí přestala fungovat televize, a až když jsem si uvědomila, že už jsem ji dlouho neslyšela hrát, přiznala, že je rozbitá. Zrovna jsem se chtěla nabídnout, že ji nechám opravit, ale dodala, že „zpravodajství je hrozně depresivní“

a že si „beztak raději čte“. A tak jsem se nenamáhala. Je mi jasné, že kdybych byla na jejím místě, tam nahoře bych se dozajista zbláznila.

Opustím kuchyň, vyjdu po schodech nahoru do jídelny v prvním patře a prostřu stůl pro dva. Rozložím krajkový ubrus, ten, který jí ušila babička. Maggie ho ráda nechává „pro zvláštní příležitosti“. Připomínám jí, že žádné „zvláštní příležitosti“ už nebudou. Žijeme v době, kdy lidi i věci jsou na jedno použití. Vrátím se k troubě, vytáhnu jídlo, přichystám talíře a lahev Pinot Grigio a všechno to odnesu nahoru.

Když prostírám, rozhlédnu se kolem sebe. Kdysi to bývala ložnice a dodnes tu stojí prádelník, který musím teprve odstěhovat. Jednoho dne si udělám čas a celý pokoj předělám. Podle běžných standardů je náš dům zařízený takříkajíc bez ladu a skladu. V přízemí je kuchyně a v ní dveře vedoucí do sklepa, hala, prázdný pokoj – kdysi jídelna – a toaleta. V prvním poschodí jsou dvě ložnice, koupelna, pracovna a nová jídelna, jejíž zdi jsou plné polic s knhami. Všechny knížky mají ochranný obal z průhledné fólie. Druhé poschodí vzniklo přestavbou půdy. Tam bydlí Maggie. To je její domov. Má tam další koupelnu, kterou používá jenom ona, chodbičku a svůj pokoj. To je všechno. Můj domov. Vlastně náš domov, to je asi přesnější. A ať se vám to líbí, nebo ne, ani jedna z nás se nikam nechystá.

Vyjdu o patro výš a najdu ji u okna. Zůstanu stát, chvíli ji pozoruju a říkám si, co se jí asi honí hlavou, když je tady celé dny sama. A na kratinký okamžik nemám daleko k tomu, abych ji začala litovat.

Třetí kapitola

Maggie

Čekání na Ninu si krátím pozorováním lidí, kteří se pohybují po naší ulici. Jsem jako hlídka, jen bez možnosti ohlásit nadřízenému podezřelou aktivitu nebo odmítnout někomu vstup do hlídaného prostoru. Jsem asi stejně platná jako bezzubý hlídací pes. Vzpomínám si, jak jsem se sem před nějakými čtyřiceti lety nastěhovala a jak většina domů vypadala v té době navlas stejně. Všechny byly dobře udržované a jejich uniformnost v sobě měla jistý šarm. Teď mají garážová vrata různých barev, ohavná plastová okna a vstupní dveře rovněž z plastu. Většina majitelů nahradila trávník na předzahrádce betonovým dlážděním, aby měli kam zaparkovat druhé, někdy i třetí auto. Moje kdysi tak barevná ulice se zásahem člověka změnila na padesát odstínů šedi.

V tom, jak jednotlivé parcely sleduju, existuje určitý vzorec. Jsem na vzdáleném konci slepé ulice, takže vidím na domy po obou stranách. Začnu s těmi nalevo. Mají cennější pozemek, protože vzhledu sousedí se školním hřištěm. Číslo dvacet devět je poslední dům, který vidím, aniž bych musela mhouřit oči. Vyvolává ve mně ty nejsmutnější vzpomínky. Před několika lety tam při požáru málem zemřel malý chlapec, Henry. Dobře si na něj vzpomínám: byl to tak milý a zdvořilý hoch. Hasiči mu sice zachránili život, ale utrpěl

rozsáhlé poškození mozku. Jeho matka si to nikdy neodpustila. Zničilo to celou rodinu. Všimla jsem si, že před nedávnem se její manžel nastěhoval zpátky i se dvěma dcerkami, Effie a Alice. Doufám, že i oni se dočkají šťastného konce.

Pak zaostřím na druhou stranu ulice. Elsiin dům, který sousedí s mým. My dvě bydlíme v téhle ulici ze všech nejdéle. Nastěhovaly jsme se sem pouhé tři měsíce po sobě a brzy se z nás staly blízké přítelkyně. Elsie zná víc tajemství, které náš dům skrývá, než Nina. Ze všech lidí tam venku, kteří dál nerušeně žijí svůj život, mi nejvíc schází právě ona.

Závěsy vždycky zatahuje, až když si jde lehnout, a svůj zvyk nemění, ani když je venku tma jako v pytli. A protože má rozsvíceno, všichni jí můžou vidět až do talíře. Říkám si, že jako starší žena, která navíc žije sama, by měla být opatrnější. Spatřím povědomé zeleno-bílé obrysy na obrovské obrazovce, kterou má pověšenou na zdi. Řekla bych, že právě běží vstupní titulky seriálu EastEnders. Elsie má nekonečné seriály ráda, ostatně jako já. Při našich pravidelných čtvrtetních kávových sedánkách jsme se o nich často bavily. Napadne mě, jak rychle bych se asi po té době, kdy se nedívám, znovu zorientovala v ději a dohнала to, co mi uniklo. Znovu si říkám, že bych mohla požádat Ninu, aby mi nechala spravit televizi, ale opravdu jí chci dát najevo, že mi něčím prokazuje laskavost? Možná že si raději nechám useknout nos, jenom abych si zachovala tvář.

Před domem na okamžik zastaví malé bílé auto s tmavým střešním oknem. Řidič si musel splést adresu, protože se okamžitě zase rozjede pryč.

Najednou si uvědomím, že nejsem sama. Otočím se a uvidím Ninu. Dívá se na mě. Snaží se předstírat, že zrovna přišla, ale je mi jasné, že už tam pár minut stojí. Stalo se to víckrát: uvědomila jsem si, že mě tiše pozoruje a nejspíš i soudí, ale neptala jsem se. Ani jedna z nás neříká, co si skutečně myslí. Nepravdy a neochota

komunikovat přímo – přesně tak spolu my dvě fungujeme. Nebo spíš nefungujeme. To bude asi přesnější.

„Připravená povečereť?“ zeptá se. Souhlasně se usměje. Vezme mě jemně za ruku a pomůže mi ze schodů. Postupujeme pomalu, po jednom.

Nina sedí v čele stolu, umístěného v rohu jídelny před výsuvným oknem, a já sedím o dvě židle dál po jejím boku. Horní část okna je pootevřená. Cítím, jak dovnitř proudí vánek a čechrá mi vlasy. Na krku i na ramenou mi naskočí husí kůže.

Víno je nečekané a o to příjemnější překvapení, jenomže ona naliže jenom sobě. Přistihne mě, jak si lahev zálibně prohlížím, a je jí jasné, že kdyby mi nabídla, neodmítla bych. Pak se ale odvrátí a já neřeknu nic. Místo toho usrknu trochu vlažné vody z kelímku.

Už zase nám k jídlu vyhrávají největší hity od ABBY. Nina tu desku pouští tak často, že některé songy se doslova vydřely z povrchu. Písně přeskakují a chrastí a slovům často není rozumět. Jednou jsem navrhla, že kdyby koupila CD, nic by nepřeskakovalo ani nedrhlo. Zhnuseně se na mě podívala a připomněla mi, komu ten vinyl kdysi patřil. Zbavit se ho by prý byla „svatokrádež“. „Nemůžeme přece začít nahrazovat věci jenom proto, že stárnou, že ne?“ dodala významně.

Seznam skladeb znám nazpaměť. Jako první se ozvou tóny písně SOS. V duchu se zasměju. Černý humor, tak se tomu tuším říká. Nina vezme do ruky servírovací lžíci, vybere mi větší kuřecí prso a k němu přidá extra porci zeleniny. Pak vše polije bohatou porcí šťávy, větší, než jakou si dá sama. Později večer mě z jídla bude natahovat. Přesto jí poděkuju a znovu podotknu, jak krásně to voní.

„Mám ti nakrájet kuře?“ nabídne se. Vděčně přikývnu. Nina vezme svůj nůž a kuře rozkrájí na jednotlivá sousta. Pak se vrátí zpátky na místo.

„Přihodilo se dnes v práci něco zajímavého?“ zeptám se.

„Ani ne.“

„Mělas toho hodně? Na ulici si přes den hrála fůra dětí, takže předpokládám, že mají velikonoční prázdniny.“

„Tobě tam z toho tvého vraního hnízda nic neunikne, vid?“

„Jenom si všímám.“

Moje kuře je uvnitř lehce narůžovělé, ale nestěžuju si. Namočím ho do šťávy, abych překryla chuť polosyrového masa.

„Mladší děti měly klub, takže ráno bylo hektické,“ rozpovídá se Nina. „Někteří rodiče nám pověsí děti na krk, jako bychom byly nějaké chůvy, a zmizí si do města, aby si mohli nakoupit. Cílem programu ale je, aby se aktivně podíleli a četli si s dětmi. Jenomže některé ženy v sobě nemají mateřský cit, nezdá se ti?“

Nina drží ruku s vidličkou ve vzduchu. Kus brambory jí spadne a přistane na ubruse. Dvakrát se ho pokusí nabodnout na vidličku a on pokaždé poskočí a šťáva se vsakuje ještě hlouběji do látky barvy slonovinové kosti. Nesnáším, když používá tenhle ubrus. Je krajkový. Poslední věc, kterou mi ušila babička, než si ji vzala rakovina prsu. Kousnu se do rtu a snažím se to nevidět.

„Všimla jsem si, že Louise je zase těhotná,“ řeknu.

„Kdo je Louise?“

„Tu znáš – Louise Thorpeová z čísla osmnáct. Její manžel taxikář.“

„Jak to víš?“

„Protože má na střeše auta připevněnou takovou tu svítivou reklamou.“

Nina zavrtí hlavou. „Jak víš, že je Louise těhotná?“

„Aha,“ zasměju se, ale ne od srdce, samozřejmě. „Viděla jsem ji a má buben. Teprve roste. Ještě před pár týdny nebylo nic vidět.“ Už když to říkám, zalituju, že jsem o tom vůbec začínala. Měla jsem nejdřív přemýšlet, protože děti jsou v tomhle domě zapovězené téma a já dobře vím, kterým směrem se náš rozhovor začne ubírat.

„Už si ani nevzpomínáš, kdy to začalo být vidět na mně, že ne?“ řekne a oči se jí zlověstně zúží.

„Ne, ani ne,“ odpovím a sklopím zrak do talíře. Zdá se, jako by teplota v pokoji prudce poklesla o několik stupňů.

„Nejspíš to bylo až někdy v šestém měsíci. Teprve tehdy jsem si to sama opravdu uvědomila,“ vzpomíná. „Ráno mi nebývalo špatně, nebyla jsem unavená, prostě žádné příznaky. Vlastně jsem asi měla štěstí.“

Dál držím hlavu skloněnou. „To ano.“

„Do jisté míry,“ dodá. „Měla jsem štěstí pouze do jisté míry!“

Vysloví větu tak, aby zůstala viset ve vzduchu. Potřebovala bych změnit téma, ale sotva jsme začaly jíst, a mně už docházejí novinky, které jsem na ulici vyzozorovala.

Nina nechá příbor s cinknutím dopadnout na talíř. Nadskočím leknutím. Vytáhne z obalu druhou desku a najde píseň s názvem *Does Your Mother Know*. Je to jedna z rychlejších skladeb. Začne si prozpěvovat první sloku a trochu se uklidní. „Kdysi jsme na ni spolu tančily, vzpomínáš?“ zeptá se. „Jako mikrofon jsme používaly hřebeny a prozpěvovaly jsme si společně s ABBOU. Já jsem zpívala klučičí part, ty holčičí.“

Popojde blíž ke mně. Když natáhne ruku, instinktivně sebou cuknu. Zavrtím hlavou. „Na to jsem příliš stará.“

„Nevymlouvej se.“

Pohne prsty. Láká mě k sobě. Váhavě vstanu. Přesuneme se do volného prostoru. Vezme mě za ruce a začneme tančit. Nina vede. Netrvá dlouho a křepčíme po místnosti jako šílené, i když musíme brát ohledy na moji omezenou hybnost. Na okamžik se přenesu zpátky do osmdesátých let minulého století, kdy jsme – stejně jako teď – tancovaly a hlasitě zpívaly. A po nevim jak dlouhé době jako bychom si k sobě znovu nacházely cestu. Je to příjemný pocit... sakra příjemný. A pak uvidím náš odraz v okně.

Nina už není moje malá holčička a já už nejsem její matka.

A jakmile skončí refrén, odezní i vzpomínka na to, co jsme kdysi mívaly. Sedíme zpátky u stolu, soukáme do sebe jídlo, které si ani jedna z nás nevychutnává, a já se pokouším nezávazně konverzovat.

Zeptám se, co má v plánu zítra, zkusím zmínit několik jejích kolegů, a než mi povypráví o lidech, které jsem nikdy neviděla, jsme po jídle. Cítím, jak se mi do krku začínají tlačit žaludeční šťávy. Polknu, abych je potlačila. Je mi jasné, že mi žaludek nedovolí usnout a většinu noci budu odplivovat nakyslé sliny do kelímku vedle postele.

„Nemám uklidit ze stolu?“ nabídnu se.

„Díky,“ odpoví.

Začnu sklízet talíře a příbory.

„Odskočím si a potom ti pomůžu zpátky nahoru.“

Ujistím se, že odešla, a když je pryč, usrknu si trochu vína z lahve. Je sladké jako nektar. Dám si ještě jeden lok. Teprve pak mě napadne, že odešla schválně. Byl to test a já jsem zklamala. Doliju do lahve trochu vody ze svého pohárku, abych zamaskovala ty dva hlty, které jsem upila. Složím ubrus a s použitím posledních kapek z kelímku a ubrousku se pokusím odstranit skvrnu, která na něm zůstala.

„Nedělej si s tím starosti,“ řekne Nina přezíravě, když se vrátí. „Hodím ho do pračky na vyšší teplotu.“

„Ale vždyť je krajkový,“ vyhrknu až příliš rychle. „Rozpadne se.“

„Tak ho vyhodím a koupím nový.“

Chtěla bych po ní něco štěknout, ale nechám to být.

„Tak co, připravená?“ zeptá se. Podívám se ven. Bude sotva sedm hodin a venku je ještě světlo.

Bez varování mě Nina popadne za zápěstí a zaryje mi nehty do masa. Vyjeknu. Cítím, jak se zarývají hlouběji do kůže a do svalů. Nakonec je bolest příliš silná. Uvolním ruku, ještě před chvílí stisknutou v pěst. Na stůl s cinknutím dopadne vývrtka, kterou jsem částečně schovávala v rukávu. Nina mě dál svírá a zarývá mi nehty do

ruky. Prudce se kousnu do jazyka. Nechci, aby viděla, jak moc mě to bolí. Nakonec mě pustí.

„Chtěla jsem ji odnést do kuchyně se špinavým nádobím,“ řeknu.

„To nebude nutné,“ namítne a schová si ji do zadní kapsy. Pak se tón jejího hlasu znatelně promění – jako by snad těch posledních třicet vteřin ani neproběhlo. „Tak už pojď, odvedeme tě zpátky nahoru, co říkáš?“

Čtvrtá kapitola

Nina

Jdu po schodech za matkou. Stoupá postupně: nejprve položí na schod jednu nohu, potom druhou. Všímám si, jak se jí napínají svaly v pažích, když si pomáhá rukama a přitahuje se k zábradlí. Za ty poslední dva roky znatelně zeslábla. A taky už si na nohou není tak jistá jako dřív. Vypadá to, jako by se bála, že když bude postupovat rychleji, ztratí rovnováhu a spadne nazad. Kdyby k tomu došlo, jsem tady, abych ji zachytila.

Většina z nás je v jistou chvíli nucena smířit se s tím, že budeme postupně sledovat, jak nám rodiče chátrají před očima, a nebudeme mít možnost ten proces zpomalit. Ani já nejsem výjimkou. Navzdory všemu, co se mezi mnou a Maggie odehrálo, mi trhá srdce, když si uvědomím, že jednoho dne už tady nebude. Někdy zůstanu stát dole pod schody, zavřu oči a pootevřenými dveřmi poslouchám, jak nahore v pokoji chodí, předcítá si nahlas z knížky a prkna jí povrzávají pod nohama. Zajímalo by mě, jestli schválně dělá hluk, aby vyplnila ticho a prázdnotu svého pokoje.

Jednou jsem jí řekla, že je jako duch a straší v domě dávno před svou smrtí. Smála se a říkala, že na mě bude vždycky dávat pozor, dokonce i z hrobu. Cítila jsem v její poznámce osten zlého úmyslu, a přesto mě svým způsobem uklidnila. Zvláštní. Sdílet dům

s pokřivenou duší je lepší než žít v něm sama. To mě totiž děsí ze všeho nejvíc – že zůstanu úplně sama.

Vystoupáme do druhého patra. Maggie zahne doleva, projde přes podestu a otevře dveře do koupelny. Pokusí se je za sebou zavřít, jako by zapomněla, že vždycky zůstávají pootevřené. Počkám venku. Posadím se na schody. Uvnitř teče voda. Je úterý večer, takže si napouští vanu. Podobná rutina a společná večere zajišťují, že víme, co můžeme jedna od druhé očekávat. Ovšem až na chvíle, kdy se odkloní od scénáře a udělá nějakou pitomost, jako když se před chvílí pokusila ukrást vývrtku. Pak má člověk pocit, že udělal jeden krok dopředu a dva kroky zpátky. A přesto nepolevím.

Když jsem dorazila domů, zapnula jsem ohřev vody, ale jenom na tak dlouho, aby byla voda mírně teplá, spíš vlažná. Utáhnout tenhle barák stojí spoustu peněz a můj výdělek a její penze nejsou bezedné. Leden i únor byly letos nebývale chladné, takže její příspěvek na topení jsme prošustrovaly už před několika týdny. Ale jakmile bude po Velikonocích, můžeme se začít těšit na léto. A hlavně nebudeme muset tak často zapínat topení.

„Přinesla jsem ti další knížku,“ zavolám na ni z chodby. Když leze do vany, uslyším zachrastění kovu.

„Díky,“ odpoví.

„Nechám ti ji v pokoji.“

Seběhnu zpátky do přízemí a vrátím se s knihou, na jejímž přebalu je křídou namalovaný obrys lidského těla. Zajímalo by mě, jestli její oblíbená četba nějakým způsobem nereflektuje temnotu, kterou má v sobě.

Položím knihu na noční stolek a přejdu k oknu. Kromě jediného auta, které projíždí kolem, je všude klid. Z pokojů několika sousedních domů se line blikavá záře zapnuté televize. Říkám si, na co se ti lidé asi dívají. V tuhle hodinu to nejspíš bude nějaký nekonečný seriál. Když jsem byla malá, scházivali jsme se všichni u bedny

a sledovali jsme nekonečné seriály *Coronation Street* nebo *EastEnders*. No všichni – my s mámou jsme se dívaly. Táta si četl noviny nebo seděl nahore v pracovně u stolu a navrhoval budovy.

Naše sousedka Louise vyjde ze dveří svého domu a vytáhne něco z kufru auta. Ve světle pouliční lampy si všimnu rostoucího pupku – máma měla pravdu, rozhodně je těhotná. Bezmyšlenkovitě si sáhnu na břicho a pohladím ho, jako by nový život rostl i ve mně. Samozřejmě vím, že ve mně nic neroste, není to možné. Moje útroby jsou jako starý, polámaný stroj, ve kterém schází několik důležitých součástek. Ale ani to mi nezabrání toužit dál.

Vzhlédnu k sytě oranžovému, místy až purpurovému nebi a jsem ráda, že přicházejí mírnější, teplejší noci. Z příspěvku na péči o blízkou osobu jsem si našetřila a objednala jsem si nový zahradní nábytek: stůl a čtyři křesla z materiálu, kterému se říká ratan. Brzy by měly dorazit. Jistěže nepotřebuju tolik křesel, žádní hosté k nám nechodí. Jenomže jedno osamocené křeslo by vypadalo uboze.

Na chvíli se zasním a představím si, jak s Maggie nějakého teplého letního večera sedíme na zahradě a večeríme. Bylo by hezké podniknout něco, co nám připadá nezvyklé, zato pro ostatní rodiny je to běžné. Co nejrychleji tu myšlenku zaplaším. Jestliže ji nemůžu nechat ani na pár minut samotnou s vývrtkou, jak bych si mohla být jistá, že venku nebude nebezpečná mně nebo sobě? Kouknu se na hodinky. Už je ve vaně čtvrt hodiny. Voda musí být skoro studená. Cestou ke koupelnovým dveřím mi zrak padne na brýle na čtení, které leží složené na nočním stolku. Něco se pod nimi zaleskne. Všimnu si toho a vrátím se o několik kroků zpátky, abych se podívala zblízka. Maggie se pokusila schovat péro z matrace pod pouzdro na brýle, ale koneček vyčuhuje. *Dobrý postřeh*, pochválím se v duchu. Těší mě, že jsem si toho všimla, a zároveň mě mrzí, že se musím popasovat s dalším projevem vzdoru. Použiju špičatý konec péra a vytáhnu šroubek, který drží na místě jednu nožičku brýlí.

Péro i šroubek strčím do kapsy kalhot a úhledně složené brýle vrátím tam, kde byly.

„Hotovo?“ zeptám se, když dojdu ke dveřím do koupelny.

„Zrovna si oblékám noční košili,“ odpoví. Znovu uslyším zachrastění kovu. Po chvílce se objeví, čistá a voňavá. Jdu za ní do pokoje. Došourá se k oknu.

„Tak jo,“ řeknu. „Zvedni nohu.“ A ona poslechne, protože dobře ví, jaký je postup. Vytáhnu z kapsy klíč a odemknu visací zámek připravený k okovu, který má na noze. Řetěz spadne s těžkým žuchnutím na zem. Připevním jí ke kotníku okov a jiný, kratší řetěz a zamknu ho. Tenhle nedosahuje moc daleko. Znovu jsem ji zamkla u ní v pokoji.

„Vyčistila jsem ti kýbl,“ oznámím jí a podívám se na modrý plastový kýbl a roli toaletního papíru v rohu místnosti. „Uvidíme se za dva dny.“

Později jí připravím snídani i oběd na zítra, a než odejdu ráno do práce, nechám jí je přede dveřmi. Večeři udělám, až se vrátím domů.

Zamknu za sebou dveře a zůstanu stát nahoře na schodišti. Zavřu oči. Přála bych si, aby to mezi námi bylo jiné, věřte mi, že ano. Myslím na citát, který jsem četla v jednom dopise. Jeho autorkou je jedna z mých nejoblíbenějších spisovatelek Charlotte Brontëová. „Na své nepřátele si dám pozor sama, ale Bože, ochraňuj mě před mými přáteli.“ Říkám si, jestli se to vztahuje i na rodinné příslušníky.

Část druhá

Pátá kapitola

Nina

Autobus číslo sedm mě vysadí u nádraží. Kdysi tady býval nort-hamptonský rybí trh. Přestože starou budovu zbourali a nahradili ji touhle přišerností ze skla a cihel, stačí se nadechnout hodně zhluboka a okamžitě se mi zdá, že ještě cítím plody moře. Jako by se jejich odér dál vznášel mezi minulostí a přítomností.

Projdu prázdným náměstím a vzpomínám na dobu, kdy jsem byla malá a tenhle šedý plácek, vydlážděný nahrubo opracovanými kostkami, představoval centrum města. Tři dny v týdnu tu panoval čínorodý ruch a obchodníci tady měli postavené stánky s cenově dostupným oblečením, žrádlem pro domácí mazlíčky, hudebními nosiči, látkami, ovocem, zeleninou a videokazetami. Teď tu ani v ty nejrůšnější dny nebývá tolik stánků a ty, co tu stávají, zaplňují sotva polovinu prostoru.

Vejdu do knihovny, ve které pracuju. Jsem tu o čtvrt hodiny dřív. Scházím dolů po kamenném schodišti a kráčím po prohlubních, které tu vyšlapaly tisíce a tisíce nohou přede mnou. Právě ty psaly stopadesátiletou historii téhle budovy. Znovu použiju čipovou kartu a otevřu si dveře do sklepení. Kabát i tašku si odložím v místnosti pro zaměstnance a vrátím se nahoru do přízemí.

Přátelsky pozdravím kolegy. Dnes je nás na směně dvanáct. Pracují tu lidé různého věku. Dívám se, jak se mezi sebou baví, a napadne mě, že lidé mají o zaměstnancích knihoven dost zkreslenou představu. Všichni předpokládají, že ženy jsou tiché šedé myšky milující pouze knihy, že na sobě mají nudný svetr a na nohou nehezke, ale pohodlné boty, vlasy že mívají stažené do drdolu a nedělají nic jiného, než že zpoza pultu napomínají návštěvníky, aby se ztišili, a jakmile se někdo opozdí s vrácením, napaří mu tučnou pokutu. A že mužští zaměstnanci jsou podle nich úplně stejně nezajímaví staří mládenci bez smyslu pro humor, obličej mají zarostlý vousy, na sobě manšestrové sako a kostkovanou košili a všichni dodnes bydlí s matkou.

Jenomže nic nemůže být vzdálenějšího pravdě. Ano, když jsme v knihovně, mluvíme víceméně šeptem, chováme se profesionálně a knihy milujeme. To ale neznamená, že žijeme a dýcháme jenom pro ně. Máme vlastní životy – a nejen ty popsané na stránkách knih.

Jeden po druhém si vyprávíme, co jsme dělali o víkendu. Danielle nám ukazuje modro-žlutou modřinu těsně nad žebry, kterou utrhla, když špatně dopadla při lanovém skluzu ve Wicksteed Parku. Pět minut před začátkem směny dorazí Steve a hrdě nám předvádí potravinovou fólii, kterou má obalené předloktí. Už zase si nechal udělat tetování, ale pod mastí a fólií je těžké rozeznat, co to vlastně je. Přesto mu řeknu, že vypadá moc hezky. Joanna hraje v rockové kapele a Petovi už bylo sice padesát, ale absolvuje trénink, na jehož konci se z něho stane jogín.

Když se Joanna zeptá, jak jsem se měla já, odpovím, že mámě nebylo o víkendu moc dobře, takže jsem se o ni většinu času starala. Joanna chápavě přikyvuje, jako by věděla, o čem mluvím, ale jistěže nemá ani páru. Nesnáším, když mě lidé litují, protože se domnívají, že vědí, jaký život žiju. Ne že bych si politování nezasloužila..., ale z jiných důvodů, než si mí kolegové myslí.